

E-tmt – Fedezzük fel a WorldCat.org-ot!

A mai felhasználók elérhető közelségben akarják tudni az információk univerzumát, beleértve a könyvtári forrásokat is. A megnövekedett használói igényekre reagálva az OCLC létrehozta a WorldCat.org webhelyet, hogy minél láthatóbbá tegye a könyvtári gyűjteményeket és szolgáltatásokat a világhálón. A WorldCat.org, ahol letölthető keresődoboz is van, kifejezetten a WorldCat tagkönyvtárainak gyűjteményében történő keresésre hivatott.

A keresődoboz letöltéséről és telepítéséről szóló információk és egyéb, könyvtárakat segítő eszközök is gazdagítják a WorldCatet, ami szintén a WorldCat.org webhelyen érhető el. Az elsődleges cél a könyvtári gyűjtemények integrálása a keresési célhelyek közé, így virtuális tájékoztató szolgáltatással is bővül a „világkatalógus”.

A webes keresővel kiegészült WorldCat alapja az OCLC 2004-ben indult Open World Cat elnevezésű programja, amely könyvtári rekordokat küld keresőmotorok, online bibliográfiák és internetes könyvtárak találati listájára. A különböző keresőmotorok (Yahoo!Search, Google, Google Scholar és mások) oldaláról havonta körülbelül 5 milliószor kattintanak a WorldCat webhely azon oldalára, ahonnan már könyvtári honlapokra jut el a felhasználó. Erről az oldalról 2005 júliusától 2006 júniusáig közel 1,5 milliószor jutottak el a könyvtári szolgáltatásokig (online katalógus, könyvtárközi kölcsönzés, teljes szövegű cikkszolgáltatás, virtuális tájékoztató szolgáltatás).

A WorldCat.org hasznos a könyvtáraknak, mivel olyan felhasználóknak is megmutatja a könyvtári forrásokat, akik egyébként nem szoktak

könyvtárhoz fordulni információért. A felhasználók a szájon keresztül egy több mint 70 millió rekordot tartalmazó adatbázist érnek el, míg a keresőmotorok csupán 3,4–4,4 millió kisebb csoportot gyűjtenek össze. Lényegében a WorldCat.orggal a WorldCat válik a könyvtári gyűjtemények legnagyobb nyitott katalógusává.

Stewart Bodner, a New York Public Library ritka könyvek gyűjteményének vezetője rámutat arra, hogy a WorldCat.orgnak az a legnagyobb előnye, hogy segít a könyvtáraknak elmozdulni egy inkább a keresőmotorok sajátosságaira emlékeztető irányba, ami azért jó, mert a legtöbb ember általában keresőmotorokhoz fordul, ha információt akar találni.

Az új oldal legnagyobb látványossága a keresődoboz, ami lehetővé teszi, hogy a felhasználók a számukra legismertebb módszerrel, egyszerű kulcsszavakkal hajtsanak végre kereséseket. Ahogyan a világkatalógus ingyenes változatánál, az Open WorldCat-nél, itt is a belinkelt találat olyan oldalakra mutat, ahonnan könyvtári példányok keresését kezdeményezhetjük – ez a „Find in a Library” keresési opció. Itt a felhasználó beírja a földrajzi információt, és megkapja a listáját azoknak a számára legközelebb fekvő könyvtáraknak, amelyekben megtalálható a kívánt tétel, és hozzájut az adott könyvtár online katalógusának rekordjához. Ezek után elindulhat egy kölcsönzési tevékenység vagy közvetlen elektronikus hozzáférés a tartalomhoz.

A WorldCat.org még más olyan jellemzői is vannak, amelyek vonzóvá teszik a felhasználók új generációjának, akik hozzá vannak szokva az azonnali eléréshez, illetve a személyre szabott navigálási lehetőségekhez.

Ilyen az ingyenes webeszköztár, amely lehetővé teszi a keresést egy örökké kéznél levő böngésző ablakban; vagy a nyílt forráskódú szoftverek sora, mint például az RSS csatorna, amire bárki fel tud iratkozni és használni; vagy az a lehetőség, hogy bárki megjegyzést fűzhet a WorldCat rekordokhoz, illetve közvetlenül vásárolhat egy tételt valamelyik megbízható partnertől.

Az OCLC kiterjeszti a WorldCat.orgon található keresési lehetőséget az intézmény egy másik szolgáltatásában az OCLC FirstSearch Service-ben levő adatbázisokra is.

/NextSpace, 4. sz. 2006. szept. p. 16–17./

(Molnár Ivett)